

Udskriftsdato: 5. januar 2026

2008/1 LSF 163 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af lov om social service
(Loft over egenbetaling for madservice i plejeboliger m.v.)

Ministerium: Velfærdsministeriet

Journalnummer: Velfærdsmin., j.nr. 2008-8216

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service

(Loft over egenbetaling for madservice i plejeboliger m.v.)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008, som ændret senest ved lov nr. 1346 af 19. december 2008, foretages følgende ændring:

1. I § 161 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Velfærdsministeren kan fastsætte nærmere regler om den maksimale egenbetaling og regulering heraf for madserviceordninger for beboere i plejebolig og plejehjem, botilbud efter lov om social service §§ 107-108 og lignende boligenheder, hvortil der er knyttet omsorgs- og servicefunktioner med tilhørende personale.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2009.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund og formål

Som en del af finanslovsaftalen for 2009 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance, skal der fremsættes lovforslag, som sikrer modtageren et loft over egenbetalingen på madserviceordninger. Det fremgår af aftalen, at der skal indføres et prisloft på 3.000 kr. pr. måned for modtagerens egenbetaling for madservice efter lov om social service § 83, med ikrafttræden pr. 1. juli 2009, i plejebolig og plejehjem, botilbud efter lov om social service §§ 107-108 og lignende boligenheder, hvortil der er knyttet omsorgs- og servicefunktioner med tilhørende personale.

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance indgik i forbindelse med aftalen om finansloven for 2008 en aftale om kvalitetsreformen. Der er afsat en kvalitetspulje på i alt 10 mia. kr. (2008-priser) i perioden 2008-2011 til initiativer for bedre kvalitet i den offentlige sektor. Der afsættes 62 mio. kr. i 2009 og 124 mio. kr. årligt i 2010 og 2011 til finansiering af et prisloft over egenbetalingen for ovennævnte gruppe fra kvalitetspuljen.

Det fremgår af KLs og Velfærdsministeriets kortlægning »Kortlægning af egenbetaling, produktionsomkostninger, organisering m.v. af madserviceordninger efter § 83 i serviceloven« af september 2008, at der er betydelige forskelle i produktionsomkostningerne og borgernes egenbetaling kommunerne imellem, hvilket bekræftes af de kommunale nøgletal, der indberettes til Velfærdsministeriet.

2. Gældende ret

Den gældende bemyndigelsesbestemmelse i § 161 i lov om social service giver velfærdsministeren adgang til at fastsætte regler om betaling for tilbud efter lovens kapitel 16. Der er i det eksisterende hjemmelsgrundlag imidlertid ikke hjemmel til, at ministeren kan fastsætte en særskilt beløbsgrænse for modtagerens egenbetaling.

Madservice er en del af den praktiske hjælp, der tilbydes efter lov om social service § 83. Efter § 83 skal kommunalbestyrelsen tilbyde praktisk hjælp til personer, der har behov herfor. Der træffes afgørelse om hjælpen til borgeren efter en konkret individuel vurdering af borgerens behov herfor, dvs. at borgeren skal visiteres til ydelsen.

Det er kommunalbestyrelsen i den enkelte kommune, der har ansvaret for tilrettelæggelsen af madserviceområdet for ældre m.v. Kommunalbestyrelsen kan vælge at give et tilskud til madserviceordningerne. De gældende regler for madservice omfatter både tilbud til ældre i eget hjem og til beboere i plejeboliger og lignende boligenheder. Uanset om det er kommunen selv, eller det er en privat leverandør der udfører opgaven, påhviler det overordnede politiske ansvar for at opgaverne udføres kommunalbestyrelsen. Dette gælder også for beboere i botilbud til midlertidigt ophold efter § 107, og regionale tilbud, idet beboeren betaler for madservicen gennem kommunen.

3. Lovforslagets indhold

Som resultat af finanslovsaftalen for 2009 fremsættes lovforslag om udvidelse af velfærdsministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om betaling for tilbud efter kapitel 16 i lov om social service § 161.

Der er tale om madservice som en døgnplejeydelse, som borgeren visiteres til af den kommunale myndighed. Efter § 83, stk. 1, skal kommunalbestyrelser tilbyde personlig hjælp og pleje, og hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet, herunder madservice.

Lovforslaget udvider det eksisterende regelsæt i lov om social service § 161. Udover en udvidelse af bemyndigelsesbestemmelsen i § 161, indsættes efterfølgende selve prisloftets størrelse ved ændring af bekendtgørelse nr. 616 om betaling for generelle tilbud og for tilbud om personlig og praktisk

hjælp m.v. efter servicelovens §§ 79, 83 og 84 (herefter betalingsbekendtgørelsen). Dermed indføres i betalingsbekendtgørelsen en bestemmelse om, hvilket beløb kommunerne ved fastsættelsen af egenbetaling maksimalt kan opkræve pr. måned i egenbetaling for madserviceordningerne for målgruppen, dog maksimalt de samlede udgifter, der er forbundet med tilbuddet.

Lovforslaget fremsættes med det formål at sikre et loft over hvad målgruppen for lovforslaget maksimalt skal betale pr. måned til kommunens tilbud om madserviceordninger. Dog må den kommunale myndighed fortsat ikke opkræve mere i betaling for tilbuddet om madservice end ydelsen koster at producere og levere til modtageren.

Da der ikke er fastsat nærmere regler for, hvordan kommunalbestyrelserne lokalt tilrettelægger tilvalg og fravalg af enkelte måltider og forplejning hele dage, herunder frister for modtagerens afbestilling m.v., kan kommunalbestyrelserne f.eks. vælge at reducere modtagerens egenbetaling ved at nedsætte prisloftet forholds-mæssigt, hvis en modtager fravælger, herunder afbestiller, enkelte måltider og/eller fuld forplejning.

Prisloftet gælder uanset modtagerens indkomst- og formueforhold. Kommunalbestyrelserne har mulighed for at nedbringe egenbetalingens størrelse yderligere ved at give tilskud til madserviceordningerne. Kommunalbestyrelserne har derudover blandt andet efter ansøgning mulighed for at udbetale personligt tillæg til folkepensionister, hvis de økonomiske forhold er særligt vanskelige. Dette skal ske på baggrund af en konkret og individuel vurdering af folkepensionistens økonomiske forhold efter § 14 i lov om social pension.

Prisloftets beløb, der er angivet i 2009-niveau, reguleres hvert år den 1. januar efter lov om en satsreguleringsprocent og afrundes til nærmeste kronebeløb. Beløbsgrænsen reguleres første gang den 1. januar 2010.

Målgruppen for prisloftet er modtagere, der er visiteret til madservice i plejeboliger og plejehjem, botilbud efter lov om social service §§ 107-108 og lignende boligenheder, hvortil der er knyttet omsorgs- og servicefunktioner med tilhørende personale. Loftet omfatter således også modtagere i friplejeboliger og beskyttede boliger, hvis disse har tilknyttet omsorgs- og servicefunktioner med tilhørende personale. Loftet omfatter endvidere også modtagere anvist til private eller regionale tilbud.

Målgruppen er modtagere, der ofte ikke har praktisk mulighed for at benytte alternativer til den service, der tilbydes i det tilbud, de er visiteret til. Disse modtagere kan have vanskeligt ved selv at tilrettelægge dagens måltider. Hensynet til, at der kan være tale om personer med behov for omfattende pleje og omsorg, bør først og fremmest komme til udtryk ved, at kommunalbestyrelsen stiller de nødvendige tilbud til rådighed for modtagerne. Beboere i plejeboliger og lignende boligenheder har særlige plejebehov, der bedst varetages ved en samlet, koordineret og fleksibel indsats, hvor den enkelte leverandør har base under boligenhedens tag. Det betyder, at driften af plejeboliger og lignende boligenheder med udvidede plejefunktioner tilknyttet, stiller særlige udfordringer til tilrettelæggelsen af hjælpen.

Madservice omfatter alle døgnets måltider i disse plejeboliger og lignende boligenheder. Tilbuddet er ikke omfattet af reglerne om frit leverandørvalg jf. servicelovens § 93, hvilket betyder, at området ikke er konkurrenceudsat i samme grad som modtagere af § 83-ydelser i boformer uden tilknyttede omsorgs- og servicefunktioner med tilhørende personale med døgnpleje. Medmindre kommunalbestyrelserne vælger at konkurrenceudsætte tilbuddet efter de almindelige udbudsretlige regler, er der ikke tilsvarende gennemsigtighed og opmærksomhed i forhold til dette områdes omkostninger, som der er på frit valgs området.

Modtagere af madservice efter reglerne om frit leverandørvalg er ikke omfattet af prisloftet. Kommunalbestyrelserne har pligt til at tilrettelægge frit valgs området via en række modeller for konkurrenceudsættelse. Det er hensigten, at frit leverandørvalg giver modtagerne mulighed for at vælge mellem både leverandører og menuvariationer. Endvidere medfører konkurrenceudsættelsen gennemsigtighed i omkostningernes størrelse og i selve prisberegningen, idet de kommunale myndigheder på frit valgs

området forpligtes til at udskille og synliggøre de omkostninger, der er forbundet med at drive den kommunale leverandørvirksomhed. Derved har kommunalbestyrelserne løbende fokus på udviklingen i omkostningerne for den del af hjælpen.

Modtagere i boformer efter servicelovens §§ 109 og 110 er ikke omfattet af prisloftet. I boformer efter servicelovens § 109 (midlertidigt ophold til kriseramte kvinder) og § 110 (midlertidigt ophold til personer med særlige sociale problemer), dvs. kvindekrisecentre og forsorgshjem, er der selvvisitering, idet beboerne indskrives ud fra et selvmøderprincip, og ikke efter forudgående visitation. Eksempelvis står modtagerne af tilbud efter § 109 typisk selv for maden, eller bidrager til at fremstille den. Der vil derfor sædvanligvis ikke være tale om en madserviceordning efter servicelovens § 83 om personlig hjælp og pleje, og hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet. Madserviceordningen i disse boformer er således af en anden karakter end ordningen på f.eks. ældreområdet.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner

Lovforslaget skønnes at indebære merudgifter for kommunerne på 62 mio. kr. i 2009 og 124 mio. kr. i de efterfølgende år.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser skal forhandles med kommunerne.

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for kommunerne.

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for staten eller for regionerne.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

7.. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget har ingen EU-retlige aspekter.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget skønnes at indebære merudgifter for kommunerne på 62 mio. kr. i 2009 og 124 mio. kr. i de efterfølgende år.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen

Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås, at velfærdsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om den maksimale egenbetaling og regulering heraf for madserviceordninger for beboere i plejebolig og plejehjem, botilbud efter lov om social service §§ 107-108 og lignende boligenheder, hvortil der er knyttet omsorgs- og servicefunktioner med tilhørende personale.

Med forslaget indføres en hjemmel til at ministeren kan fastsætte et prisloft over modtagerens egenbetaling for madservice i plejebolig og plejehjem, i botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108 og lignende boligenheder, hvortil der er knyttet omsorgs- og servicefunktioner med tilhørende personale, herunder modtagere i friplejeboliger og beskyttede boliger, hvis disse har tilknyttet omsorgs- og servicefunktioner med tilhørende personale. Der er tale om madserviceordninger i form af tilbud om fuld forplejning (døgnforplejning), som modtageren er visiteret til af den kommunale myndighed.

Lovforslaget udvider det eksisterende regelsæt i § 161 i lov om social service. Udover en udvidelse af bemyndigelsesbestemmelsen i lovens § 161, indgår det i forslaget, at prisloftets størrelse på 3.000 kroner indsættes i bekendtgørelse nr. 616 om betaling for generelle tilbud og for tilbud om personlig og praktisk hjælp m.v. efter servicelovens §§ 79, 83 og 84 (betalingsbekendtgørelsen). Der henvises til afsnit 3 i de almindelige bemærkninger for en beskrivelse af lovforslagets indhold.

Endvidere vil det fremgå af bekendtgørelsen, hvorledes beløbet skal reguleres fremadrettet. Beløbet, der er angivet i 2009-niveau, reguleres hvert år den 1. januar efter lov om en satsreguleringsprocent og afrundes til nærmeste kronebeløb. Beløbsgrænsen reguleres første gang den 1. januar 2010.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2009.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 161. Velfærdsministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om betaling for tilbud efter kapitel 16 og om opgørelse af indkomstgrundlaget for betalingen.

Stk. 2. Der opkræves ikke betaling for udgifter til personale, når hjælpen efter § 83, stk. 1, og §§ 84 og 85 er varig.

Stk. 3. Uanset bestemmelsen i stk. 2 kan der opkræves betaling for personaleudgifter til madserviceordninger.

Lovforslaget

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008, foretages følgende ændringer:

1. I § 161 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Velfærdsministeren kan fastsætte nærmere regler om den maksimale egenbetaling og regulering heraf for madserviceordninger for beboere i plejebolig og plejehjem, botilbud efter lov om social service §§ 107-108 og lignende boligenheder, hvortil der er knyttet omsorgs- og servicefunktioner med tilhørende personale.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2009.